

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: Професор, доктор на военните науки, Георги Василев Бахчеванов.

Професионални направления: 9.1. Национална сигурност; 9.2. Военно дело.

Научни специалности: „Организация и управление на въоръжените сили”; „Военно - политически проблеми на сигурността.”

Относно: конкурс за професор: Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки. Професионално направление: 3.8. Икономика. Научна специалност: Икономика и управление (Икономика на отбранителната индустрия, европейска и енергийна сигурност) в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Национална и регионална сигурност“ от факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС съгласно Решение на АС № 6/11.12.2024 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 756/07.03.2025 г. на Заместник ректора на УНСС по научноизследователската дейност.

2. Информация за кандидата в конкурса

Доцент д-р Светослав Иванов Спасов е единствен кандидат в конкурса.

2.1. Светослав Иванов Спасов е роден 12 септември 1973 г., гр. Шумен. Завършил е ШУ „Епископ Константин Преславски” – магистър по история. УНСС - магистър по специалност „Международни икономически отношения“. Доктор по научната специалност „Военно-политически проблеми на сигурността“ - УНСС

2.2. Кандидатът заема академична длъжност доцент към катедра "Национална и регионална сигурност" в УНСС – София. Той е преподавател по отбрана, вътрешна сигурност и обществен ред, корпоративна сигурност, енергийна и ядрена сигурност.

2.3. Заемани академични длъжности до момента:

– Главен асистент към катедра "Национална и регионална сигурност" в УНСС – София.

– Преподавател във Военна академия „Г. С. Раковски” – гр. София по учебна дисциплина „Военни аспекти на националната сигурност”.

- Преподавател в Национален Военен университет „Васил Левски” – гр. Велико Търново по учебна дисциплина „Терминология на сигурността и отбраната”.

- Преподавател във Висше Военноморско училище „Н. Й. Вапцаров”- гр. Варна по учебна дисциплина „Европейска архитектура за сигурност”

2.4. Заемани други длъжности:

- Народен представител в 39-то и 40-то Обикновени Народни Събрания.

- Секретар на Междуведомствения съвет по въпросите на военнопромишления комплекс и мобилизационната готовност на страната към Министерски съвет.

- Посланик, Постоянен представител на Република България при Службите на Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа /ОССЕ/ и международните организации във Виена, Австрия.

- Директор на Център за подкрепа на ядрената сигурност.

- Член на Одитния Комитет на АЕЦ Козлодуй.

Всички академични и други длъжности заемани от кандидата са в съответствие с областта на обявения конкурс.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Главното, което характеризира кандидата в конкурса, доцент д-р Светослав Спасов е изключителната му теоретическа, преподавателска и богатата му практическа подготовка. Доказана е склонността му към изследователската дейност. Стреми се да прави всестрани и задълбочени изследвания на проблематиката, свързана с икономическата сигурност на държавата, икономиката на отбранителната индустрия, европейската и енергийната сигурност. Притежава новаторско мислене и не се притеснява да експериментира на практика получени резултати по време на теоретичните изследвания. Монографията, статиите и докладите представени за рецензиране се характеризират с висока степен на конкретност и са в съответствие с изискванията, поставени в обявата на конкурса.

Доцент д-р Светослав Спасов изпълнява изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“. Доказателство за това са прецизно оформените, приложени и подкрепени с необходимите доказателства карти за изпълнението на количествените и качествени изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС.

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

За участие в конкурса кандидатът е представил списък с 12 (дванадесет) научни публикации. В него са включени:

- монография – 1 брой;
- учебник – 1 брой;
- статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - 2 броя;

- статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове - 6 броя;
- студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове - 2 бр.

Представените публикации и цитирания не повтарят вече представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на предходна академична длъжност „доцент“.

Анализът на картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в УНСС показва, че кандидатът има събрани 1979 точки при необходими 1070. Точките се разпределят както следва:

- Национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.26) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1) – 930, при необходими 550;
- Допълнителни изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.26, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.2-3) – 1049 при необходими 520.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Анализът на картата за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичните длъжности „професор“ в УНСС показва, че кандидатът покрива всички критерии:

- Утвърден изследовател с приноси както в националното, така и в международното развитие на знанието в областта на Икономика на отбранителната индустрия, европейска и енергийна сигурност.
- Доказан лектор с университетски, национален и международен принос в преподавателското, учебното и педагогическото развитие.
- Получено обществено признание в практиката на професионалните постижения.
- Доказан принос на кандидата към утвърждаване на доброто име на УНСС, към утвърждаване и развитие на добрите управленски практики, академичните традиции и дух в университета.

Подкрепям решението на Съвета по хабилитация на УНСС за изпълнение на количествените и качествени изисквания на доц. д-р Светослав Спасов в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“. /протокол № 9/11.11.2024 г/.

Доцент д-р Светослав Спасов надвишава заложените изисквания и убедително покрива както количествените, така и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. Д-р Светослав Спасов е щатен преподавател към катедра „Национална и регионална сигурност“ от 2012 г, както и преподавателска дейност във ВА „Г. С. Раковски“, НВУ „В. Левски“, ВВМУ „Н. Вапцаров“, НСА. Кандидатът е водил лекции и семинарни занятия в двете степени на висше образование- бакалавър и магистър.

От приложената справка се вижда, че кандидатът разработва и изнася лекции по:

- Бакалавърски програми: История на военната икономика; Основи на политиката за сигурност; Европейска архитектура за сигурност; Регистрова организация в електронното управление;

- Магистърски програми: Администрация на вътрешния ред и сигурност; Организация и управление на охранителния бизнес; Одитиране; Стратегическо управление в колективната система за сигурност и отбрана.

Кандидатът е изпълнил аудиторна заетост на български език: 924 ч. лекции и 448 ч. упражнения, и на английски език в УНСС дисциплините „Корпоративна сигурност“ и „Ядрена сигурност“ - 214 ч. лекции.

В рамките на преподавателска мобилност по програма „Еразъм +“ доц. д-р Светослав Спасов изнася лекции в:

- Университета на Виена, Австрия през 2020 г. - 18 ч. лекции;
- Университета на Никозия, Кипър през 2022 г. – 8 ч. лекции;
- Университета на Исландия през 2023 г. – 8 ч. лекции;
- Университет на Салерно, Италия през 2024 г. – 8 ч. лекции.

Нивото на създадените от кандидата монографии, учебници, учебни пособия, учебно-методически помагала и разработки и др. се отличат с прецизност и полезност. Учебните материали, разработени от кандидата са в съответствие, както с учебните програми, така и със стандартите в УНСС.

Според мен, кандидатът **притежава огромен натрупан преподавателски опит и висока степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност по конкурса.**

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Всички представени публикации от кандидата са в обхвата на научната област на конкурса.

5.1. Основните направления в изследователската дейност на кандидата са:

- Икономика на отбранителната индустрия;
- Европейска сигурност;
- Енергийна сигурност;
- Ядрена сигурност;
- Превенция на корупцията;
- Международна търговия с отбранителни продукти.

5.2. Получените научни и научно-приложни резултати.

5.2.1. Икономика на отбранителната индустрия.

Разкрити са проблемите и са описани перспективите за развитието на българската отбранителна индустрия, след настъпване на демократичните промени в България и загубата на традиционните пазари от времето на социализма.

Въз основа на извършения икономически анализ е оценен приватизационният процес на част от дружествата от ВПК, паралелно е извършена

оценка на оздравителните стратегии при останалите предприятия, запазили държавната собственост в системата на Министерството на отбраната, както и при тези с принципал Министерството на икономиката.

Аргументирана е необходимостта от смели и нетрадиционни решения в отбранителната индустрия, заради ограничените пазари, намалените бюджети за отбрана на страните от ЕС и НАТО и силната конкурентна среда и намиране на адекватна пазарна стратегия, дори с увеличение на гражданската продукция и клъстерни партньорства.

5.2.2. Европейска сигурност.

Анализирана е еволюцията на концепцията за сигурността в Европа след Втората световна война, очертавайки процесите на политическа и институционална интеграция, довели до създаването на съвременната система за управление на сигурността в рамките на Европейския съюз.

Определени са институционални рамки, правни основи и етапите във формиране развитието на Общата външна политика и политика за сигурност (ОВППС) и Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) на ЕС – от началото на европейската политическа интеграция, през ключови договори като Маастрихт, Амстердам и Лисабон, до съвременните предизвикателства, пред които е изправен Съюзът.

Изследван е обхвата на европейската и евроатлантическа сигурност в Югоизточна Европа, където ЕС и НАТО работят заедно за стабилизиране на региона след кризите от края на 20-ти век.

Фиксирани са проблемите на вътрешната сигурност на ЕС и предизвикателствата, свързани с тероризма, организираната престъпност, нелегалната миграция и трансграничните заплахи, както и механизмите за противодействие.

5.2.3. Енергийна сигурност

Разкрити са ключови политики на ЕС, насочени към гарантиране на енергийната сигурност и независимост на Съюза и устойчивото развитие на енергийната му инфраструктура.

Идентифицирана е Черноморският регион като стратегически важен за енергийните доставки, като се разглеждат различни инициативи за осигуряване на стабилност и сигурност в тази област.

Идентифицирана е зависимостта на ЕС от руските енергийни ресурси и целите за постигането на устойчиво развитие до 2030 г., чрез цялостен подход, който включва модернизация на електропреносната мрежа, осигуряване на стабилни регулаторни механизми и по-добра координация между държавите членки.

Констатирани са основните проблеми, които възпрепятстват енергийния преход - липсата на дългосрочни политики и енергийни стратегии в повечето държави членки на ЕС, които да подкрепят инвестициите във възобновяеми енергийни източници, както и да дадат решение за сигурност на икономическото и социално развитие,

5.2.4. Ядрена сигурност

Дефинирани са нарастващите геополитически рискове и значението на ядрената енергия за енергийната сигурност, както и необходимостта държавите да прилагат комплексни мерки за защита на обекти, използващи ядрени и радиологични материали.

Анализирана е нарастващата заплаха от кибератаки за ядрената сигурност и необходимостта от образователни и стратегически мерки за нейното укрепване.

Изследван е ключов аспект на киберсигурността в ядрената сфера - международното сътрудничество, което включва обмен на най-добри практики, участие в инициативи и форуми на международни организации и укрепване на комуникацията между държавите и експертите.

Идентифицирана е ролята на малките модулни реактори (SMR) като ключова иновация в ядрената енергетика, която може да допринесе не само за намаляване на въглеродните емисии и повишаване на енергийната сигурност, но и да предложи предимства като повишена безопасност, по-ниски разходи, мобилност и гъвкавост в разполагането, което ги прави стратегически важен елемент в енергийния преход на Европейския съюз.

5.2.5 Превенция на корупцията.

Анализирана е законодателната и политическа рамка на Европейския съюз за борба с корупцията.

Установена е ключовата роля на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската прокуратура (EPPO), в подобряването на прозрачността и отчетността в страните членки.

Идентифицирана е дигитализацията като важен инструмент за намаляване на корупцията, а електронното управление повишава прозрачността и ефективността.

Изследването разглежда антикорупционното обучение като ключов инструмент за превенция и противодействие на корупцията, анализирайки международни образователни модели и добри практики, разработени от организации като UNODC, IACA и водещи университети.

5.2.6. Международна търговия с отбранителни продукти.

Анализирана е политиката за експортен контрол, нейното развитие през годините и дейността на институциите, ангажирани с износа.

Установени и доказани са важни връзки и зависимости между механизмите за лицензиране на българските компании, търгуващи със специални продукти, както и необходимостта от стриктно спазване на ангажиментите на страната ни, произлизащи от членството ни в международните експортни режими.

Въз основа на извършен икономически анализ на дейността на „Кинтекс“ ЕАД през последните години са установени основните проблеми пред организацията.

Предложен е вариант за укрепване на позициите на дружеството - сливане с ВМЗ ЕАД, което би довело до по-ефективно използване на натрупания опит, технологичния капацитет и пазарните

5.3. Преценка на монографията „Развитие на отбранителната индустрия в България 1990-2013 г.“, Издателски комплекс на УНСС, 2016, 802 стр., ISBN 978-954-644-921-4.

Монографията представя развитието на българската отбранителна индустрия в периода 1990-2013 г., като разглежда държавната политика по отношение на трансформацията и развитието на сектора, преструктурирането на държавните предприятия от социалистическия период в модерни държавни и частни компании, както и тяхната способност да постигнат финансова и икономическа устойчивост, да внедряват нови технологии и иновации, за да се адаптират успешно към конкурентния пазар и да осъществяват търговия с военна продукция в контекста на членството на България в НАТО и ЕС.

Авторът анализира новите предизвикателства пред българската отбранителна индустрия след 1989 г, породени от промените в глобалната среда за сигурност.

Изследването анализира перспективите за развитието на сектора, усилията на българската отбранителна индустрия за възстановяване на нейната позиция сред водещите световни производители на оръжие, както и международните партньорства, достъпа до световните оръжейни пазари и подобряване на позициите на българските производители.

Монографията „Развитие на отбранителната индустрия в България 1990-2013 г.“, разработена от доц. д-р Спасов притежава всички качества на **завършен научен труд**. Тя има значима научна и научно-практическа стойност.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Основните приноси на кандидата са с научен и научно приложен характер. Разширени и допълнени са съществуващите и са генерирани нови научни знания, свързани с икономиката на отбранителната индустрия, европейската и енергийната сигурност.

Приносите на кандидата за науката и практиката се доказват от активното му участие в научни форуми, разработването и внедряването на проекти и от многобройните цитирания и позовавания.

Учебниците, монографиите, научните доклади и статиите на кандидата намират приложение в обучението по дисциплините: История на военната икономика; Основи на политиката за сигурност; Европейска архитектура за сигурност; Регистрова организация в електронното управление; Администрация на вътрешния ред и сигурност; Организация и управление на охранителния бизнес; Одитиране; Стратегическо управление в колективната система за сигурност и отбрана.

Резултатите от научните изследвания на кандидата съдържат теоретични обобщения и решения на научно-приложни проблеми, които представляват **оригинален принос в науката и практиката**.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки. Препоръчвам на кандидата издаването на повече учебници и учебни помагала. Учебниците са връзката на преподавателя със студентите. Доцент д-р Светослав Спасов е натрупал много полезни знания и богат опит, които трябва да стигнат до обучаемите.

8. Заключение

Оценката ми за научните трудове и творческата дейност на доцент д-р Светослав Иванов Спасов, единствен участник в конкурса за академична длъжност „професор”, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки. Професионално направление: 3.8. Икономика. Научна специалност: Икономика и управление (Икономика на отбранителната индустрия, европейска и енергийна сигурност) в УНСС е

„положителна”.

Доцент д-р Светослав Иванов Спасов може да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор”.

15.04.2025 г./София

Подпис:

Проф. Георги Бахчеванов

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Professor, Doctor of Military Sciences, Georgi Vasilev Bahchevanov.

Professional areas: 9.1. National Security; 9.2. Military Affairs.

Scientific specialties: "Organization and Management of the Armed Forces";
"Military-Political Problems of Security."

Subject: Competition for Professor: Field of Higher Education: 3. Social, Economic and Legal Sciences. Professional area: 3.8. Economics. Scientific specialty: Economics and Management (Economics of the Defense Industry, European and Energy Security) at the UNWE.

1. Information about the competition

The competition is announced for the needs of the Department of "National and Regional Security" of the Faculty of "Infrastructure Economics" of the UNWE in accordance with the Decision of the Academic Council No. 6/11.12.2024. I participate in the scientific jury of the competition in accordance with the Order No. 756/07.03.2025 of the Deputy Rector of the UNWE for Scientific Research.

2. Information about the candidate in the competition

Associate Professor Dr. Svetoslav Ivanov Spasov is the only candidate in the competition.

2.1. Svetoslav Ivanov Spasov was born on September 12, 1973, in the city of Shumen. He graduated from the "Bishop Konstantin Preslavski" University of Economics - Master of Science in History. UNWE - Master of Science in "International Economic Relations". Doctor of Science in the scientific specialty "Military-Political Problems of Security" - UNWE

2.2. The candidate holds the academic position of Associate Professor at the Department of "National and Regional Security" at the UNWE - Sofia. He is a lecturer in defense, internal security and public order, corporate security, energy and nuclear security.

2.3. Academic positions held to date:

- Chief Assistant at the Department of "National and Regional Security" at the UNWE - Sofia.

- Lecturer at the Military Academy "G. S. Rakovski" - Sofia in the academic discipline "Military Aspects of National Security".

- Lecturer at the National Military University "Vasil Levski" – Veliko Tarnovo in the subject "Security and Defense Terminology".

- Lecturer at the Higher Naval School “N. Y. Vaptsarov” – Varna in the subject “European Security Architecture”

2.4. Other positions held:

- Member of Parliament in the 39th and 40th Ordinary National Assemblies.
- Secretary of the Interdepartmental Council on the Military-Industrial Complex and the Mobilization Readiness of the Country to the Council of Ministers.
- Ambassador, Permanent Representative of the Republic of Bulgaria to the United Nations, the Organization for Security and Cooperation in Europe /OSCE/ and international organizations in Vienna, Austria.
- Director of the Nuclear Security Support Center.
- Member of the Audit Committee of the Kozloduy NPP.

All academic and other positions held by the candidate are in accordance with the field of the announced competition.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

The main thing that characterizes the candidate in the competition, Associate Professor Dr. Svetoslav Spasov, is his exceptional theoretical, teaching and rich practical training. His inclination towards research has been proven. He strives to conduct comprehensive and in-depth research on the issues related to the economic security of the state, the economy of the defense industry, European and energy security. He has innovative thinking and is not afraid to experiment in practice with the results obtained during theoretical research. The monograph, articles and reports submitted for review are characterized by a high degree of specificity and are in accordance with the requirements set out in the competition announcement.

Associate Professor Dr. Svetoslav Spasov fulfills the requirements for holding the academic position of "professor". Proof of this are the precisely designed, applied and supported by the necessary evidence cards for the fulfillment of the quantitative and qualitative requirements for occupying the academic position of "professor" at the UNWE.

3.1. Fulfillment of the quantitative requirements

To participate in the competition, the candidate has submitted a list of 12 (twelve) scientific publications. It includes:

- monograph - 1 issue;
- textbook - 1 issue;
- articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information - 2 issues;
- articles and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes - 6 issues;
- studies published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes - 2 issues.

The submitted publications and citations do not repeat those already submitted for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor" and for occupying a previous academic position "associate professor".

The analysis of the map for fulfilling the quantitative requirements for occupying the academic position "Professor" at the UNWE shows that the candidate has collected 1979 points out of the required 1070. The points are distributed as follows:

- National minimum requirements according to the Law on the State Administration of the Republic of Bulgaria (Art. 2b) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, para. 1) - 930, out of the required 550;
- Additional requirements for the UNWE according to the Law on the National and Regional Universities of the Republic of Bulgaria (Art. 2b, para. 5) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, paras. 2-3) – 1049 with 520 required.

3.2. Fulfillment of qualitative requirements

The analysis of the map for fulfilling the qualitative requirements for occupying the academic positions of "professor" at the UNWE shows that the candidate meets all criteria:

- Established researcher with contributions to both the national and international development of knowledge in the field of Defense Industry Economics, European and Energy Security.
- Proven lecturer with university, national and international contribution to teaching, learning and pedagogical development.
- Received public recognition in the practice of professional achievements.
- Proven contribution of the candidate to affirming the good name of the UNWE, to affirming and developing good management practices, academic traditions and spirit at the university.

I support the decision of the UNWE Habilitation Council to fulfill the quantitative and qualitative requirements of Assoc. Prof. Dr. Svetoslav Spasov in the competition for the academic position of "professor". /Protocol No. 9/11.11.2024/.

Assoc. Prof. Dr. Svetoslav Spasov exceeds the set requirements and convincingly covers both the quantitative and qualitative requirements for the academic position of "professor" at the UNWE.

4. Assessment of teaching and learning activities

Assoc. Prof. Dr. Svetoslav Spasov has been a full-time lecturer at the Department of "National and Regional Security" since 2012, as well as teaching activities at the "G. S. Rakovski" Military Academy, "V. Levski" National University, "N. Vaptsarov" Military Academy, and the National Academy of Sciences. The candidate has led lectures and seminars at both levels of higher education - bachelor's and master's.

The attached certificate shows that the candidate develops and delivers lectures on:

- Bachelor's programs: History of military economy; Fundamentals of security policy; European security architecture; Register organization in electronic governance;
- Master's programs: Administration of internal order and security; Organization and management of the security business; Auditing; Strategic management in the collective security and defense system.

The candidate has completed classroom work in Bulgarian: 924 hours of lectures and 448 hours of exercises, and in English in the UNWE disciplines "Corporate Security" and "Nuclear Security" - 214 hours of lectures.

Within the framework of teaching mobility under the Erasmus + program, Assoc. Prof. Dr. Svetoslav Spasov is giving lectures at:

- University of Vienna, Austria in 2020 - 18 hours of lectures;
- University of Nicosia, Cyprus in 2022 - 8 hours of lectures;
- University of Iceland in 2023 – 8 hours of lectures;
- University of Salerno, Italy in 2024 – 8 hours of lectures.

The level of the monographs, textbooks, teaching aids, teaching and methodological aids and developments, etc. created by the candidate are distinguished by precision and usefulness. The teaching materials developed by the candidate are in accordance with both the curricula and the standards of the UNWE.

In my opinion, the candidate has a vast accumulated teaching experience and a high degree of preparation for holding the academic position under the competition.

5. General characteristics of the submitted scientific works/publications

All publications submitted by the candidate are within the scope of the scientific field of the competition.

5.1. The main areas of the candidate's research activity are:

- Economics of the defense industry;
- European security;
- Energy security;
- Nuclear security;
- Corruption prevention;
- International trade in defense products.

5.2. The obtained scientific and scientific-applied results.

5.2.1. Economics of the defense industry.

The problems are revealed and the prospects for the development of the Bulgarian defense industry are described, after the democratic changes in Bulgaria and the loss of traditional markets from the time of socialism.

Based on the economic analysis, the privatization process of some of the companies from the military-industrial complex was assessed, and in parallel, a

assessment of the recovery strategies of the remaining enterprises that retained state ownership in the system of the Ministry of Defense, as well as those with the Ministry of Economy as the principal.

The need for bold and unconventional solutions in the defense industry is argued, due to the limited markets, the reduced defense budgets of the EU and NATO countries and the strong competitive environment and finding an adequate market strategy, even with an increase in civilian production and cluster partnerships.

5.2.2. European security.

The evolution of the concept of security in Europe after the Second World War is analyzed, outlining the processes of political and institutional integration that led to the creation of the modern security management system within the European Union.

The institutional frameworks, legal foundations and stages in the development of the EU's Common Foreign and Security Policy (CFSP) and Common Security and Defence Policy (CSDP) are defined – from the beginning of European political integration, through key treaties such as Maastricht, Amsterdam and Lisbon, to the contemporary challenges facing the Union.

The scope of European and Euro-Atlantic security in South-Eastern Europe is examined, where the EU and NATO are working together to stabilise the region after the crises of the late 20th century.

The problems of the EU's internal security and the challenges related to terrorism, organised crime, illegal migration and cross-border threats, as well as the mechanisms for counteraction, are fixed.

5.2.3. Energy Security

Key EU policies aimed at ensuring the energy security and independence of the Union and the sustainable development of its energy infrastructure are revealed.

The Black Sea region is identified as strategically important for energy supplies, and various initiatives to ensure stability and security in this area are considered.

The EU's dependence on Russian energy resources and the goals for achieving sustainable development by 2030 are identified, through a comprehensive approach that includes modernizing the electricity transmission network, ensuring stable regulatory mechanisms and better coordination between Member States.

The main problems that hinder the energy transition are identified - the lack of long-term policies and energy strategies in most EU Member States that would support investments in renewable energy sources, as well as providing a solution for the security of economic and social development,

5.2.4. Nuclear security

The growing geopolitical risks and the importance of nuclear energy for energy security are defined, as well as the need for countries to implement comprehensive measures to protect facilities using nuclear and radiological materials.

The growing threat of cyberattacks on nuclear security and the need for educational and strategic measures to strengthen it are analyzed.

A key aspect of cybersecurity in the nuclear sphere is examined - international cooperation, which includes the exchange of best practices, participation in initiatives and forums of international organizations and strengthening communication between states and experts.

The role of small modular reactors (SMRs) is identified as a key innovation in nuclear energy, which can contribute not only to reducing carbon emissions and increasing energy security, but also to offering advantages such as increased safety, lower costs, mobility and flexibility in deployment, making them a strategically important element in the energy transition of the European Union.

5.2.5 Prevention of corruption.

The legislative and policy framework of the European Union for combating corruption is analyzed.

The key role of the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Public Prosecutor's Office (EPPO) in improving transparency and accountability in the Member States is established.

Digitalization has been identified as an important tool for reducing corruption, and e-government increases transparency and efficiency.

The study examines anti-corruption training as a key tool for preventing and combating corruption, analyzing international educational models and good practices developed by organizations such as UNODC, IACA and leading universities.

5.2.6. International trade in defense products.

The export control policy, its development over the years and the activities of institutions involved in export have been analyzed.

Important connections and dependencies between the licensing mechanisms of Bulgarian companies trading in special products have been established and proven, as well as the need for strict compliance with our country's commitments arising from our membership in international export regimes.

Based on an economic analysis of the activities of Kintex EAD in recent years, the main problems facing the organization have been identified.

5.3. Assessment of the monograph "Development of the Defense Industry in Bulgaria 1990-2013", Publishing Complex of the University of National and World Economy, 2016, 802 pp., ISBN 978-954-644-921-4.

The monograph presents the development of the Bulgarian defense industry in the period 1990-2013, examining the state policy regarding the transformation and development of the sector, the restructuring of state-owned enterprises from the socialist period into modern state and private companies, as well as their ability to achieve financial and economic sustainability, to implement new technologies and innovations in order to successfully adapt to the competitive market and to carry out trade in military production in the context of Bulgaria's membership in NATO and the EU.

The author analyzes the new challenges facing the Bulgarian defense industry after 1989, caused by changes in the global security environment.

The study analyzes the prospects for the development of the sector, the efforts of the Bulgarian defense industry to restore its position among the world's leading arms manufacturers, as well as international partnerships, access to global arms markets and improving the positions of Bulgarian manufacturers.

The monograph "Development of the Defense Industry in Bulgaria 1990-2013", developed by Assoc. Prof. Dr. Spasov, possesses all the qualities of a completed scientific work. It has significant scientific and scientific-practical value.

6. Assessment of scientific and scientific-applied contributions

The main contributions of the candidate are of a scientific and scientifically applied nature. Existing knowledge has been expanded and supplemented, and new

scientific knowledge related to the economics of the defense industry, European and energy security has been generated.

The candidate's contributions to science and practice are proven by his active participation in scientific forums, the development and implementation of projects, and by numerous citations and references.

The candidate's textbooks, monographs, scientific reports and articles are used in teaching the following disciplines: History of Military Economy; Fundamentals of Security Policy; European Security Architecture; Register Organization in Electronic Governance; Administration of Internal Order and Security; Organization and Management of the Security Business; Auditing; Strategic Management in the Collective Security and Defense System.

The results of the candidate's scientific research contain theoretical summaries and solutions to scientific and applied problems, which represent an original contribution to science and practice.

7. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks. I recommend that the candidate publish more textbooks and teaching aids. Textbooks are the link between the teacher and the students. Associate Professor Dr. Svetoslav Spasov has accumulated a lot of useful knowledge and rich experience, which should reach the students.

8. Conclusion

My assessment of the scientific works and creative activity of Associate Professor Dr. Svetoslav Ivanov Spasov, the only participant in the competition for the academic position of "professor", field of higher education 3. Social, economic and legal sciences. Professional field: 3.8. Economics. Scientific specialty: Economics and management (Economics of the defense industry, European and energy security) at the UNWE is "positive".

Associate Professor Dr. Svetoslav Ivanov Spasov may be elected and occupy the academic position of "professor".

15.04.2025/Sofia

.....

Signature:

Prof. Georgi Bahchevanov